

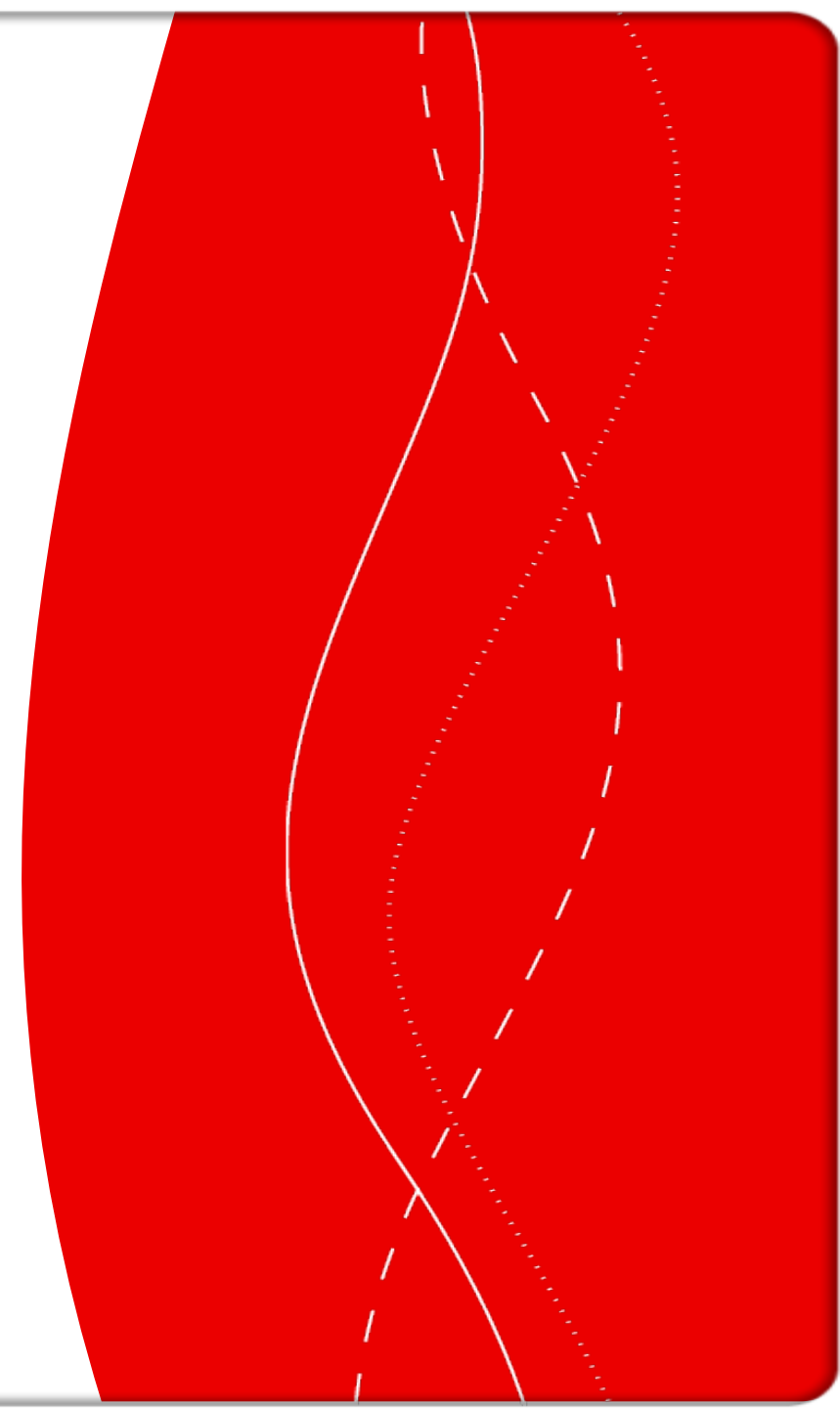

Svenska erfarenheter med Beständighetstester

NAMet-seminarium, Oslo 2018

Andreas Waldemarson

Forskningsingenjör VTI

Uppdelning av presentationen

1. Vad är problemet
2. Våra erfarenheter

Inledning

Att en väg går sönder beror på två viktiga faktorer

- Bristande beständighet
- Nedbrytning genom trafikbelastningen
  - Synergieffekt av dessa två

Beständighet: Definition

” Asfaltsbeläggnings förmåga att motstå nedbrytning på grund av den yttre miljön.”

Beständighetsfaktorer

- Vatten
- Kemikalier
- Temperaturvariationer
- Åldringsfaktorer

Olika påverkan på:

- Stenmaterialet
- Filler
- Effekter av tillsatser

Skador relaterad till bristande beständighet

- Sten och materialsläpp
- Anfränt beläggning, strippad
- Tidiga sprickor
- Slaghål, potthål

Orsaker till dessa skador...

- Låg bindemedelshalt
- Högt hålrum
- Felaktig ballastsammansättning
- Dåliga vidhäftningsegenskaper mellan ballast och bitumen
- Olämplig kornform
- Vattenkänsligt finmaterial
- Åldrat bitumen i massan

Standardmetoder för
uppföljning

Resultaten underlag för framtida kravställning

Princip för beständighetstester

Konditioneringar

Många olika konditionerings varianter

- Bara vatten
- Vaccum och vatten
- Vaccum vatten, Frys-Tö
- Dynamisk porvattentryck
- mfl

Konditioneringsmetoder
för att efterlikna någon
miljöpåverkan

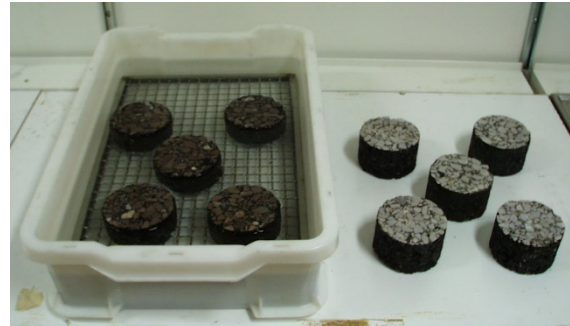

Vattenkänslighet genom pressdragprovning

Vakuummätning under 3 tim

Vattenlagring 30 min

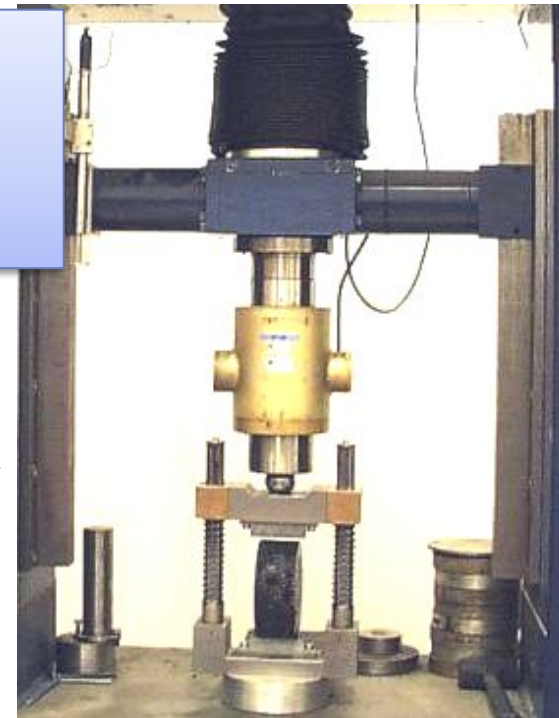

Draghållfasthet i kPa

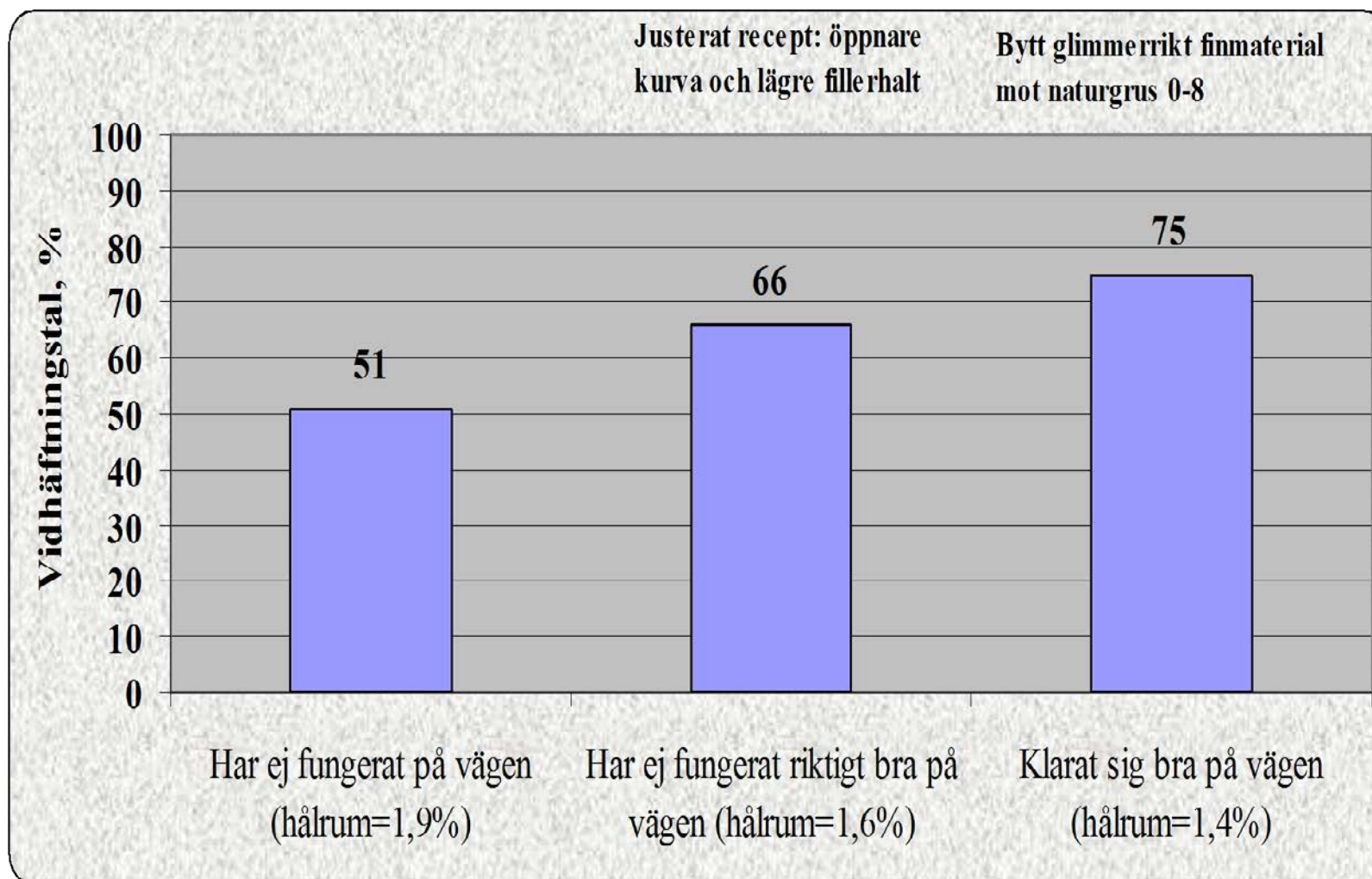
Konditionering 3

Metoder:
EN 12697-12
TDOK 2017:0650

Exempel på resultat med Vattenkänslighet

Krav i de Svenska specificationerna

Krav på:

ITSR, vattenkänslighet

3.3.3 Krav på vattenkänslighet

3.3.3.1 Färdigt lager av varmblandad asfaltmassa

Indirekt draghållfasthetsindex (ITSR) enligt TDOK 2017:0650 ska vara: > 75 % för samtliga lagertyper.

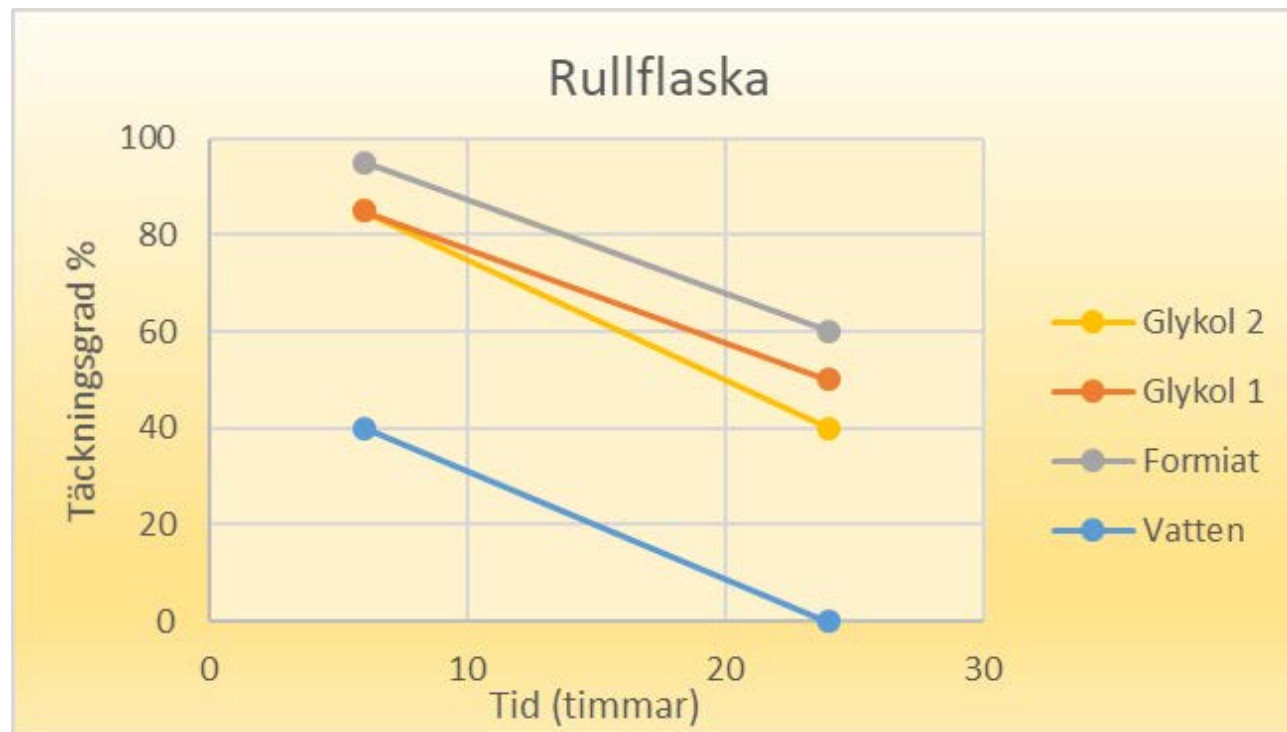
Genomsnittlig indirekt draghållfasthet för varje torr provserie ska vara > 1 000 kPa. Detta gäller dock inte för massa tillverkad med bitumen mjukare än penetrationsbitumen 160/220 och inte för finkorniga massor med nominellt stenmax ≤ 8 mm.

Rullflaskmetoden EN 12697-11

Exempel på resultat med Rullflaska

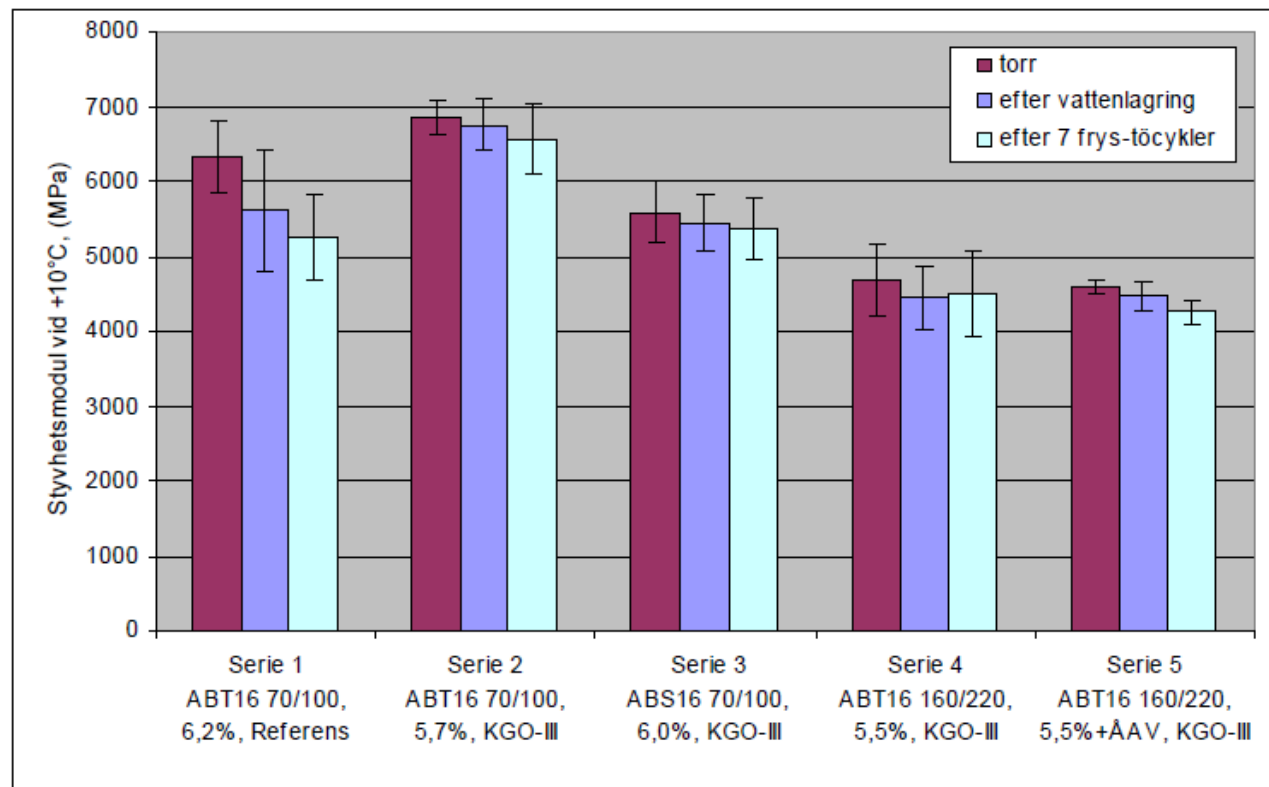

Vinterkonditionering

	konditioneringsmoment
	5 provkroppar
	Vakuum i mättad saltlösning 3 tim vid 6,7 kPa
	Vattenbad med saltlösning 2 dygn vid +40 °C
	Vakuum i destvatten 3 tim vid 6,7 kPa
	Vattenbad med destvatten 2 dygn vid +40 °C
	Frys-töcykler 7 dygn vid ± 20 °C (12 tim +20 °C/12 tim -20°C)

Exempel på resultat Vinterkonditionering

Mist

Moisture induced sensitivity test

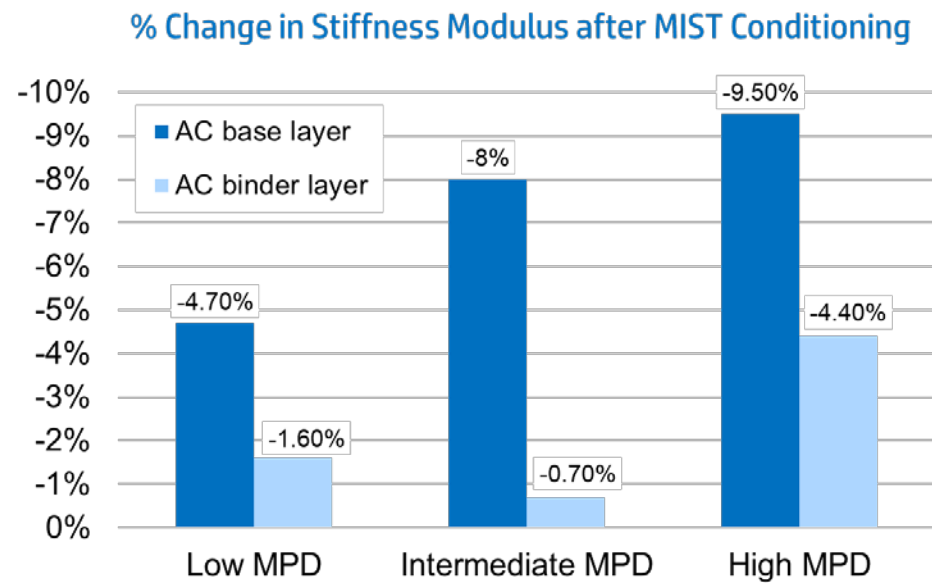
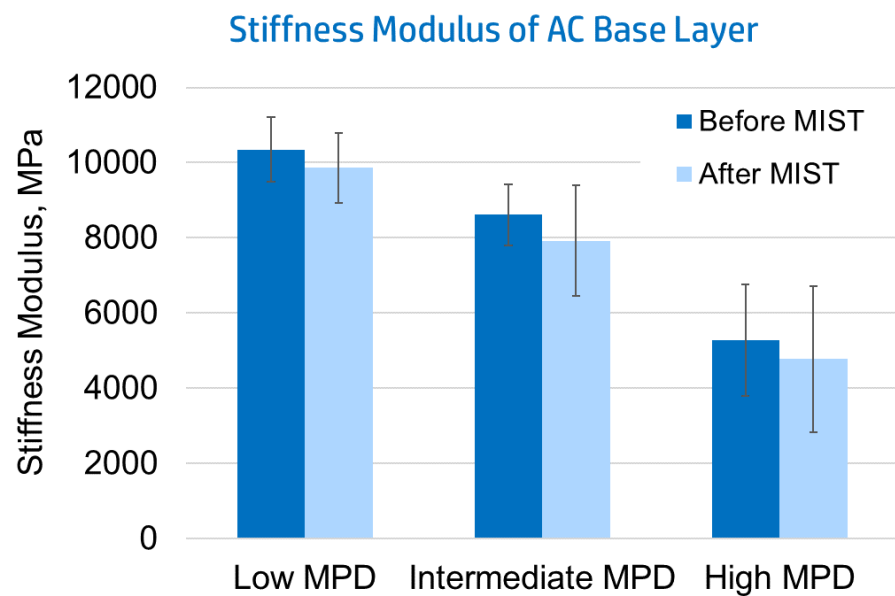
- Temperatur: 60°C (40°C)
- Pulserande vattentryck
  - 3500 pulser
  - Tryck: 0 och 40 psi (0,28 MPa)

Tänkbara egenskaper att testa **före** och **efter**

- **Styvhetsmodul**
- Utmattning
- Press-drag provning (ITSR)
- Cantabro
- Prall

Exempel på resultat med MIST

Sammanfattning och Reflektioner

- Beständighet
  - Stort och svårt område
  - Klassar material – bättre eller sämre
- Beständighetsrelaterade krav i svenska specifikationer
  - ITSR, Vattenkänslighet på färdig beläggning, >75%
  - Flygplatser, beständighetskrav mot avisningsmedel
- Övriga erfarenheter
  - Rullflaska
  - Vinterkonditionering
  - MIST

Frågor, kommentarer

Tack för uppmärksamheten !